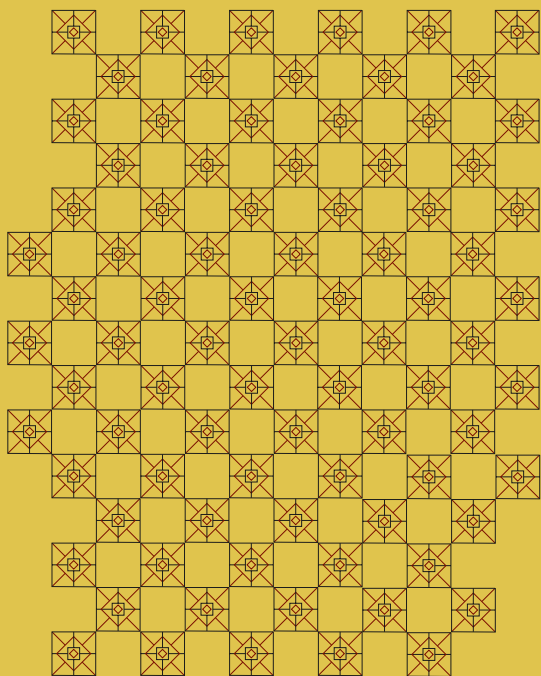

Retro **SPEKTIVE**

*Znanstvena revija za
zgodvinopisje in
sorodna področja*

II/2-3

Retro **SPEKTIVE**

*Znanstvena revija za
zgodovinske in
sorodna področja*

Glasilno Združenje za promocijo kulturne dediščine,
raziskav in novih tehnologij – Retrospektive

Mednarodni uredniški odbor: dr. Peter Mikša (SI) (ODGOVORNI UREDNIK),
dr. Kornelija Ajlec (SI) (GLAVNA UREDNICA),
Maja Vehar (SI) (TEHNIČNA UREDNICA),
Jure Bežan (SI) (TEHNIČNI UREDNIK),
dr. Matija Zorn (SI),
dr. Petra Testen (SI),
dr. Božo Repe (SI),
dr. Bojan Balkovec (SI),
dr. Yoshitome Kōta (JP),
dr. Sanja Petrović Todosijević (SRB),
dr. Slobodan Marković (SRB),
dr. Ivan Laković (MNE).

Strokovna sodelavka: mag. Ana Marija Lamut

Za znanstveno vsebino tekstov in točnost podatkov odgovarjajo avtorji. Prav tako morajo poskrbeti za avtorske pravice za objavljeno slikovno in drugo gradivo, v kolikor je to potrebno. Ponatis člankov in slik je mogoč samo z dovoljenjem uredništva in navedbo vira.

Redakcija tega zvezka je bila zaključena 20. decembra 2019.

Prevodi: FuroCat d.o.o. (angleščina)
Naslovnica: Tjaša Krivec
Oblikovanje in oprema: Jure Stušek
Prelom in tisk: PODOBA d.o.o., Celjska cesta 7, SI-3250 Rogaška Slatina
Naklada: 100 izvodov

Cena izvoda: 15 €
Letna naročnina: 25 €

Izdaja: Združenje za promocijo kulturne
dediščine, raziskav in novih
tehnologij – Retrospektive
Slovenska cesta 9b, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

info@retrospektive-journal.org
www.retrospektive-journal.org

ISSN: 2630-3426 (TISKANA IZDAJA)
2670-4013 (SPLETNA IZDAJA)

KAZALO VSEBINE

Razprave 9

- »SMER ŽE NE MORE BITI PREVEČ TEŽKA, ČE JO JE PREPLEZALA BABA.«** **10**

*SLOVENSKI (ŽENSKI) ALPINIZEM V ČASU
FIZKULTURNEGA KOLEKTIVIZMA (1945–1955)*

Jure K. Čokl, dr. Peter Mikša

- RAZVOJ SLOVENSKE GEOGRAFIJE – OBDOBJE PO OSAMOSVOJITVI SLOVENIJE** **46**

dr. Drago Kladnik

- ANALIZA ŠOLSКИH POROČIL O STANJU ŠOL V ČASU OKUPACIJE 1941–1945 NA SLOVENSKEM** **96**

Kenan Kozlica, Anja Avbelj, Nika Kocjan, Rok Kraševac, Martin Nedoh, Veronika Škofljanec Jagodic

Nove tehnologije 123

- PRIMERJAVA UPORABNIŠKE IZKUŠNJE: SEJNI ZAPISI LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE (WWW.SISTORY.SI) IN SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE (WWW.DZ-RS.SI)**

124

Jan Bernot

<i>Poročila in ocene</i>	141
STRIP, KI JE AKTUALEN TUDI DANES	142
<i>Božidar Flajšman</i>	
KDO BI USTVARJAL SLOVENSKO ZGODOVINO, ČE BI ODŠLI NAJBOLJŠI?	146
<i>Božidar Flajšman</i>	
SLOVENIJA NA PLAKATIH ZBIRKE SALCE	152
<i>Božidar Flajšman</i>	
DARJA KEREČ: ČLOVEK, NAŠA PRVA SKRB: RDEČI KRIŽ NA SLOVENSKEM OD ZAČETKOV DO DANES	156
<i>Jure Čokl</i>	
<i>Kontakti avtorjev</i>	158

SLOVENIJA NA PLAKATIH ZBIRKE SALCE

Božidar Flajšman

V Narodni galeriji so 30. oktobra 2019 odprli razstavo 52 plakatov iz zbirke Salce, na ogled bodo do 12. januarja 2020. Ferdinando Salce (1878–1962) je bil italijanski trgovec s tekstilom, doma iz Trbiža. Po njegovi smrti se je izkazalo, da je zbral kar 24.580 plakatov, ki jih je zapustil italijanski državi.

Predstavljeni plakati so vezani na današnje ozemlje Republike Slovenije, nastali pa so med letoma 1910 in 1960. Gre za turistične plakate, ki promovirajo naravne lepote, letovišča in zdravilišča, ter prireditvene plakate, ki oglašujejo kulturne in športne prireditve, sejme, kongrese in srečanja različnih interesnih skupin. Posebna skupina so plakati iz serije komercialnih reklamnih plakatov za različne izdelke.

Slika 1: VII. Lovski ples v vseh prostorih na Taboru v Ljubljani, v prid »Zelenemu križu«, 1. februar 1927.

Dandanes prevladujoča fotografija ni bila uporabljena niti na enem plakatu, vsi so bili slikani ali risani, tudi plakat za prvo jugoslovansko fotografsko razstavo na Ljubljanskem velesejmu leta 1932.

Številni razstavljeni plakati odsevajo politično in družbeno dogajanje v tem obdobju. Napisi na plakatih so v različnih jezikih – v srbsčini in hrvaščini, pa tudi v nemščini, italijanščini in francoščini. Posebej zanimiv je primer reklamnih plakatov za Postojnsko jamo oz. Postojno, ki je po podpisu Rapalske pogodbe leta 1920 prešla izpod Avstro-Ogrske pod Kraljevino Italijo. Zapisana je v različicah Adelsberg, Postoina in Postumia. Postojnsko jamo pa so vse do konca italijanske oblasti nazivali s Postumia Grotte.

Slika 2: Franz Lenhart, 1898–1992:
Le Grotte di Adelsberga. Postumia
ore 2.30 da Trieste, post 1920.

Pri turističnih plakatih gre predvsem za dela, nastala v času med obema vojnama. Slovenijo promovirajo bodisi samostojno ali v kontekstu Jugoslavije. Vabijo v letovišča, kot sta Bohinj in Bled, zdravilišče Rimske Toplice in hotel Palace v Portorožu. Serija prireditvenih plakatov zajema razstave, kongrese ter različna društvena srečanja in športne prireditve.

Številni razstavljeni plakati vabijo na Ljubljanski velesejem, v sklopu katerega je bilo denimo mogoče obiskati razstavo Naš Jadran in gozdarsko razstavo.

Slika 3: Peter Kocjančič, 1895–1986:
Prva jugoslovanska fotografska razstava
na Ljubljanskem velesejmu, 1932.

Del postavitve je posvečen reklamnim plakatom za različne izdelke, npr. za klobuke znamke Piccadilly, pralna sredstva Perion, Drogerijo Gregorič, pivo Union, rogaškoslatinsko mineralno vodo, časopis in podobno.

Najstarejši plakati so delo secesijsko navdahnjenih Tržačanov – Argia Orella (1884–1942), Uga Flumianija (1876–1938) in Glauca Cambona (1875–1930) – ter Avstrijca Franza Lenharta (1898–1992), oblikovalca plakatov gorskih letovišč v Dolomitih (Cortina d’Ampezzo, Madonna di Campiglio). Med slovenskimi oblikovalci izstopajo Ivan Vavpotič (1877–1943), slikar, ilustrator in scenograf; Peter Kocjančič (1895–1986), slovenski fotograf; Evgen Šajn, tiskarski mojster; Herman Hus (1896–1960) in Janko Omahen (1898–1980), arhitekta in učenca Jožeta Plečnika (1872–1957); Božidar Jakac (1899–1989), slikar in grafik; Ivan Pengov (1906–1975), arhitekt, igralec, režiser, scenograf in radijski napovedovalec; slikar Rudi Gorjup (1916–2001) in imenitni grafični oblikovalec Janez Trpin (1908–1973).

Plakati prikazujejo tudi pestrost likovnih izrazov – od secesije do fauvisma, od kubizma do ekspresionizma ter od nove stvarnosti do konstruktivizma. Razstava tudi prepričljivo prikaže, da naše takratno grafično oblikovanje ni prav nič zaostajalo za evropskim.

Slika 4: Janez Trpin, 1908–1973:
Jugoslavija, Slovenija.

KONTAKTI AVTORJEV

AUTHORS' CONTACT INFO

Anja Avbelj, univerzitetna diplomirana nemčistka in univerzitetna diplomirana zgodovinarica

Selo pri Ihanu 7/b, SI – 1230 Domžale
anja.hribar94@gmail.com

Jan Bernot, magister zgodovine, doktorski študent zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani

Homec, III. ulica 6, SI-1235 Radomlje, Slovenija
jan.bernot@gmail.com

Jure K. Čokl, univerzitetni diplomirani kulturolog, doktorski študent zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani

Ulica Manice Komanove 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
jure.cokl@gmail.com

dr. Božidar Flajšman, asistent

Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
Aškerčeva cesta 2, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
bozidar.flajsman@gmail.com

dr. Drago Kladnik, znanstveni svetnik

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika
Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
drago.kladnik@zrc-sazu.si

Nika Kocjan, univerzitetna diplomirana sociologinja in univerzitetna diplomirana zgodovinarica

Dolenja vas 4, SI – 8340 Črnomelj, Slovenija
kocjan.nika@gmail.com

Kenan Kozlica, univerzitetni diplomirani zgodovinar

Matjaževa ulica 3, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
kenan.kozlica@gmail.com

Rok Kraševc, univerzitetni diplomirani zgodovinar

Jeršanovo 6, SI – 1385 Nova vas, Slovenija
rok.krasevec12@gmail.com

dr. Peter Mikša, docent

Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
Aškerčeva cesta 2, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
peter.miksa@ff.uni-lj.si

Martin Nedoh, univerzitetni diplomirani zgodovinar in univerzitetni literarni komparativist

Kolomban 3 d, SI – 6280 Ankaran, Slovenija
martin.nedoh@gmail.com

Veronika Škofljanec Jagodic, univerzitetna diplomirana zgodovinarica

Ulica Ivane Kobilce 4, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
veronika.skofljanec@gmail.com

